

2022-08-31

Havs- och Vattenmyndigheten
havochvatten@havochvatten.se

Remiss gällande bland annat regelverket kring koncentration av demersala fiskemöjligheter

Fiskekommunerna organiserar nio kommuner i Bohuslän, vilka tillsammans med Västra Götalandsregionen samverkar med berörda intressenter för att skapa en bärkraftig utveckling av fiske- och vattenbruksrelaterade verksamheter utmed hela Bohuskusten. Kommunerna yttrar sig här som ett gemensamt nätverk utifrån den kompetens som byggts upp sedan mitten av 1990-talet, då nätverket startade sitt samarbete.

Bakgrund och syfte

I syfte att underlätta införandet av landningsskyldigheten införde Havs- och vattenmyndigheten (HaV) den 1 januari 2017 ett nytt system att fördela fiskemöjligheterna inom det demersala fisket. Systemet baseras på årsvisa individuellt fördelade fiskemöjligheter. Fiskemöjligheterna kan, med vissa begränsningar, överlåtas mellan fiskelicensinnehavare under året.

Ett av flera viktiga mål vid fördelning av fiskemöjligheter är att motverka för hög koncentration av fiskemöjligheter hos enskilda aktörer. En för hög koncentration av fiskemöjligheter hos enskilda aktörer står i strid med flera mål inom fiskeriförvaltningen, som till exempel att undvika geografisk och ekonomisk koncentration. En viktig åtgärd för att motverka för hög koncentration av fiskemöjligheter är att ha en begränsning gällande hur mycket av en kvot som en aktör högst får förfoga över. Sådana nivåer infördes för flera kvoter i samband med att det nya demersala fördelningssystemet infördes år 2017. En fiskelicensinnehavares innehav av årliga demersala fiskemöjligheter får inte motsvara mer än en högsta tillåten procentandel av den del av den nationella fiskekvoten som görs tillgänglig för fiske genom demersala årliga kvoter.

Utöver fiskelicensinnehavaren kan det finnas andra personer som har inflytande över ett fartygs fiskemöjligheter. Person med inflytande över fiskemöjligheter kan till exempel vara fiskefartygets ägare och fysiska personer som står bakom en juridisk person som äger fartyg och/eller innehar fiskelicens. Vid beräkning av koncentration av fiskemöjligheter bör detta därför tas hänsyn till på så sätt att samtliga fiskemöjligheter som en person på olika sätt har inflytande över beaktas. HaV har tidigare (år 2020) infört regler som möjliggör detta. Remissens förslag innebär en ytterligare

översyn och förtydligande av dessa regler. Det är viktigt att HaV får kännedom om ändringar vad gäller firmatecknare och personer som står bakom fysiska eller juridiska personer som äger fartyg och/eller innehar fiskelicens. Enligt förslaget kommer en licensinnehavare bli skyldig att inkomma med dessa uppgifter till HaV inom 30 dagar efter att ändring har skett.

Även när det gäller högsta antal tillåtna fisketillstånd av en viss typ och huruvida en fiskelicensinnehavare är berättigad till regional tilldelning av torsk i Östersjön föreslås att man ser till samtliga de fiskemöjligheter, fiskelicenser och fisketillstånd som en person på olika sätt har inflytande över. Det föreslås samtidigt också att det högsta antalet tillåtna fisketillstånd för en viss tillståndstyp ökas från ett till två. Det är idag flera som redan har inflytande över fler än ett tillstånd, genom exempelvis att någon innehar ett tillstånd som fysisk person och ett som juridisk person.

Fiskekommunernas synpunkter

Remissen tar upp frågan om ägarkoncentration inom det demersala fisket. Det finns sedan tidigare satta procentandelar som inte får överskridas inom ett antal fisken. I remissmaterialet beskrivs vid flera tillfällen *”Utöver fiskelicensinnehavaren kan det finnas andra personer som har inflytande över ett fartygs fiskemöjligheter”*.

HaV beskriver fyra exempel på inflytande.

- *Fysiskt eller juridiskt ägande av fartyg*
- *Firmatecknare eller annan person bakom en fysisk eller juridisk person som äger en andel av fiskefartyg*
- *Fiskelicensinnehavare (fysisk eller juridisk person)*
- *Firmatecknare eller annan person bakom en fysisk eller juridisk person som innehar fiskelicens för fartyget*

Det behövs ännu tydligare definitioner och konsekvensbeskrivning med vad som menas med **”inflytande över”**. Kan ett gift par få lov att ha var sitt fiskeföretag som tillsammans överstiger procentandelen i ett givet fiske? I förslaget anges ju firmatecknare, t ex en styrelseledamot i en styrelse till fiskeföretag, hur blir den personen drabbad av den föreslagna regeln? Om ett fiskeföretag etablerar sig på en börs, samt andra exempel på minoritetsäggande, strider det mot **”inflytande över”**? Var kommer gränsen att dras?

Eftersom kvoterna ändrar sig kan man tänka sig att procentandelarna av kvoter i aktuella fisken inte är helt statiska över tid med tanke på vad som är företagsmässigt möjligt att driva.

HaV har under sommaren, den 8 juli, skickat ut en remiss som ska besvaras senast den 31 augusti och börja gälla från den 1 oktober. Det är en mycket snabb process som kan vara berättigad om det är ett stort problem som behöver lösas snabbt. Men i konsekvensutredningen på sidan 5 går det att läsa *”Regleringen innebär ingen direkt kostnadsmässig effekt men innebär en begränsning för antal fisketillstånd en person kan ha inflytande över”* och lite längre ned i texten: *”För ett fåtal större företag, som idag har flera fisketillstånd som fysisk/juridisk person, innebär det dock en begränsning”*. Branschen är inte större än att det skulle varit ett förtydligande i hur många företag/personer som är aktuella. Därmed klargörs hur stort detta problem är som remissen vill lösa.

Vad är anledningen till denna brådska? Vad händer med de fiskeföretag som i sin ägarstruktur inte hinner justera före den 1 oktober 2022? Vilka sanktioner eller andra åtgärder blir det?

Övrigt

Påminner om väsentligheten i att öppna upp för nya, unga och blivande yrkesfiskare. En åtgärd i den riktningen är att HaV ger Sveriges LantbruksUniversitet, SLU i uppdrag att ta fram mer beståndsdata för vissa fisk- och skaldjursbestånd som troligen kan fiskas i större utsträckning. Ett sådant exempel är krabba.

Det är av stort samhälleligt intresse att Sverige producerar så mycket sjömat som är möjligt då sjömaten är en miljömässigt mycket bra råvara. Det finns flera kvoter som inte fiskas upp. Remissen nämner rödspotta. I kustkvoten finns mycket som inte fiskas upp. I samverkan med Jordbruksverket borde det ske ökade aktiviteter i syfte att producera mer hållbar sjömat.

För Fiskekommunerna

Lars Tysklind
Ordförande